

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Science

Yıl: 5, Sayı: 22, Nisan 2018, s. 505-514

Abdulhamit TOPRAK

İçişleri Bakanlığı Türk Dili ve Edebiyatı Dr. Öğrencisi, A.edebiyat@hotmail.com

HÜSEYİN NİHAL ATSIZ'IN DELİ KURT ROMANINDA KAHRAMANIN YOLCULUĞU BAĞLAMINDA DELİ KURT'UN ERGİNLENME SÜRECİ

Özet

Bu makalede Hüseyin Nihal Atsız'ın önemli tarihi romanlarından biri olarak değerlendirilebilen Deli Kurt romanındaki kahramanın erginlenme süreci ele alınmıştır. Atsız Türk Edebiyatının yirminci yüz yıldaki önemli Türkçü yazar, teorisyen ve tarihçilerindendir. 1905 yılında doğan Atsız, 1975 yılında vefat etmiştir. Roman, makale, edebiyat tarihi ve Türk tarihiyle ilgili eserler yazmıştır. Eserlerinde, genel anlamda, Türkçülük duygusuyla ilgili düşüncelerini dile getirmeye ve aktarmaya çalıştığı söylenebilir. Atsız'ın erginlenme açısından incelenen romanı, tarihî bir roman olmanın yanı sıra, Türk kültür ve folkloruna ait önemli veriler barındırması ve erginlenme ile ilgili verilere yer vermesi açısından önemli bir roman olarak değerlendirilebilir. Deli Kurt romanında Atsız, roman kahramanı Deli Kurt'un erginlenme sürecini tarihî süreç içerisinde cereyan eden olaylar aracılığıyla vermeye çalışmıştır. Romanın tarihî olaylara yer vermesi, kahramanın tarihi olaylar vasıtasıyla erginlenme sürecini yaşadığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Atsız, Erginlenme, Deli Kurt, Geçiş dönemi

DELİ KURT'S MATURING PROCESS WITHIN THE CONTEXT OF THE PROTAGONIST'S JOURNEY IN HUSEYİN NİHAL ATSIZ'S DELİ KURT NOVEL

Abstract

This paper discusses the maturing process of the protagonist in Deli Kurt novel, which can be considered as one of the important historical novels of Hüseyin Nihal Atsız. Atsız is one of the important Turkist authors, theoreticians and historians of Turkish literature in twentieth century. Atsız, who was born in 1905, passed away in 1975. He wrote novels, articles, and works about history of literature and Turkish history. In general, it can be said that he tired to express and transfer his thoughts about the feeling of Turkism. Atsız's novel, which was analyzed in terms

of maturing, can be considered as an important novel in terms of having important data about Turkish culture and folklore and data about maturing, in addition to being a historical novel. In Deli Kurt, Atsız tried to narrate the maturing process of Deli Kurt, the protagonist of the novel, through events which occurred within the historical process. Since the novel includes historical events, it can be said that the protagonist experiences the maturing process through historical events.

Key Words: Atsız, Maturing, Deli Kurt, Transition period

GİRİŞ

Edebi anlatılarda, farklı pek çok anlatım tekniğine rastlanmaktadır. Olayların akışı, niteliği, yazarın yeteneği anlatım tekniğini etkileyen önemli faktörlerdendir. Bu faktörler, edebi eserin kahramanı üzerinde önemli etkilere sebep olur. Yazar, olayın akışına müdahalede bulunurken veya kahramana herhangi bir misyon yüklerken, anlatım tekniğinin imkanlarından faydalanır. Bu makalede romanın önemli kahramanlarından biri olan Deli Kurt'un, kahramanın yolculuğu bağlamında yaşadığı erginlenme süreci ele alınmıştır. Kahramanın erginlenme sürecindeki bu yolculuğu, Joseph Campbell'in Kahramanın Sonsuz Yolculuğu olarak adlandırılan eserindeki yöntem esas alınarak incelenmiştir. Campbell'in bu eserinde kahramanın macerasını üç başlık üzerine kurmaya çalıştığı görülmüştür. Bunlar; Yola Çıkma, Erginlenme ve Dönüş olarak adlandırılmıştır.

Campbell, erginlenmeyi altı farklı başlık altında ele alır:

1. Sınavlar Yolu
2. Tanrıçayla Karşılaşma
3. Baştan Çıkarıcı Olarak Kadın
4. Babanın Gönlünü Alma
5. Tanrılaştırma
6. Nihai Ödül.(Campbell: 2013)

Edebi anlatıların veya halk anlatılarının hepsinde Campbell'in beş başlığına rastlamak mümkün değildir. Atsız'ın ele alınan Deli Kurt romanında, Campbell'in; Sınavlar Yolu, Baştan Çıkarıcı Olarak Kadın, Tanrılaştırma ve Nihai Ödül başlıklarına rastlandığı söylenebilir. Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarını anlatan tarihî romanda, Deli Kurt'un cepheden cepheye olan mücadelelerinin, Campbell'in Sınavlar Yolu'nu anlatması açısından önemli olduğu söylenebilir. Sınavlar Yolu'nda kahraman birtakım sınavlardan geçerek rüştünü ispatlamaya çalışır. Deli Kurt romanı, başlangıcından sonuna kadar, bir Sınavlar Yolu örneği olması nedeniyle önem teşkil etmektedir. Zira Osmanlı kuruluş yıllarında, Osmanlı Devleti'nin pek çok yerde savaştığı ifade edilebilir. Romanda Deli Kurt'un asıl adı Murad'dır. Ancak gösterdiği yiğitlikler, tez canlılık, yetenekler ve atiklik; onun Deli Kurt lakabını almasını sağlamıştır. Campbell'in Kahramanın Sonsuz Yolculuğu olarak adlandırdığı, " bireyin geçiş dönemi" olarak yorumlanabilir. Geçiş dönemi; bireyin anne rahmine düşmesinden ölümüne dek devam bir süreci ve kişinin bu süreçte yaşadıklarını kapsar. Erginlenme, bireyin geçiş döneminde yer alan önemli aşamalardan biridir.

"Raglan'a göre kahramanın hayatıyla ilgili son nokta ise, kahramanın çoğunlukla esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolduğu varsayımdır."(2006: 89)

Deli Kurt, Macarlarla yapılan savaşta esir düşmüştür. Onun nasıl esir düştüğünü, hatta esir düştüğünü bilen çıkmamış ve kimse esir düştüğünü görmemiştir. Bu esrarengiz esir düşüş, tam üç yıl sürmüştür. Deli Kurt'un esrarengiz bir şekilde tutsak olması gibi, kurtuluşu da esrarengiz bir şekilde olmuştur. Deli Kurt, daha önce de esir düşme bile esrarengiz bir şekilde kaybolmuş ve günlerce Gökçen'in yanında kalmıştır.

A. Maceraya Başlama / Yola Çıkış

Edebi anlatılara heyecan ve aksiyon katan temel unsurlardan biri, kahramanın yolculuk serüvenine çıkmasıdır. Kahramanın bu serüvende yaptıkları, edebi anlatının akışına yön veren önemli bir faktör olarak göze çarpmaktadır. Campbell, kahramanın yola çıkışını, Kahramanın Sonsuz Yolcuğu adlı eserinde Maceraya Çağrı olarak adlandırır. Deli Kurt'un, Çakır'ın telkin ve isteği üzerine köydeki hocaya giderek okuma yazma öğrenmeye çalışması, onun maceraya çağrısı olarak değerlendirilebilir; okuma yazma bilmek, iyi bir sipahi olmanın şartlarından biridir. Dolayısıyla Deli Kurt'un iyi bir sipahi olabilmesi, okuma yazma öğrenmesine bağlanmıştır. Deli Kurt'un kendinden yaşça çok büyük olanlardan önce, okuma yazmayı öğrenmesi Çakır'ın, onu kendi yanına sipahi olarak almasını hızlandırmıştır. Deli Kurt'un macerası cepheden cepheye koşarak mücadelelerde bulunmasıyla devam eder.

Campbell, maceraya çağırıyor; "her zaman bir dönüşümün – tamamlandığında bir ölüme ve bir doğuma eşitlenen bir ruhsal geçiş anı ya da ayinin – gizemiyle perdeyi kaldırır. Alışılmış yaşama ufku genişlemiştir; eski kavramlar, idealler ve duygusal kalıplar artık yetmez; bir eşiği aşma zamanı gelmiştir." şeklinde tanımlar. (2013: 65- 66) Deli Kurt artık kabına sığmamaktadır. Deli Kurt Macarlar ile girdiği savaşta Torlak Kemal adında bir Yahudi dönmesini yakalayarak büyük bir kahramanlık ve yararlık göstermiştir. Torlak Kemal, kâfirlerin başı olan bir Yahudi dönmesidir. Deli Kurt onu tek başına etkisiz hale getirmiştir.

"Vurma bre yiğit! Diye bağırdığını işitti.

Bu bölükbaşı Karaca idi. Kendisine:

Onu diri yakala! Kâfirlerin başı bu heriftir, diye haber veriyordu.

Deli Kurt çevresine bir göz attı: dervişler yenilmiş, savaş bitmişti. Tokatla sersemlemiş olan derviş başının ellerini bağladı. Kolundan kan sızdığı halde bekledi. Yanına ilk yaklaşan Çakır oldu:

Yaşa bre Deli Kurt! Bu Torlağı sen mi tuttun? diye sordu.

Evet ağam!" (Atsız, 2015: 58)

Deli Kurt'un, önemli ilk mücadelesinde düşmanın önemli bir savaşçısı olan Torlak Kemal'i tek başına yakalaması, onun önemli bir eşiği aştığını gösterdiği söylenebilir. Deli Kurt'un başından geçenler onu olgunlaştırmış ve erdem sahibi olmasını sağlamıştır. Her mücadele onu biraz daha olgunlaştırmış, onda farklı bakış açısı ve düşüncelerin oluşmasına katkıda bulunmuştur. Deli Kurt yaşı kemale erince evlenmiş ve çoluk çocuğa karışmıştır. Elde ettiği başarılar, onun ordu yönetiminde önemli bir yere gelmesini sağlamıştır.

B. Kahramanın Doğumu ve Ad Alması

Deli Kurt, Osmanlı beylerinden İsa bey oğludur. Osmanlı Devleti'ndeki taht kavgaları ve iç çekişmeler, İsa bey hatunu olan Bala Hatun'un hayatını tehlikeye sokmuştur. Bala Hatun'un hamile olması bu hayati tehlikeyi daha da arttırmıştır, zira doğacak çocuğun erkek olması gelecekte taht kavgalarını daha da arttıracaktır. Karnında Deli Kurt'u taşıyan Bala Hatun'un taht kavgalarından etkilenmemesi ve hayati tehlikesinin ortadan kaldırılması için, hiç kimsenin bilmediği bir yere gönderilmesi şart olmuştur. İsa bey, karısının ve doğacak çocuğunun hayatını kurtarmak için, en güvendiği adamı olan Çakır'a, Bala Hatun'un güvenilir bir yere götürülmesi gerektiğini söyler. Çakır da sütanasının köyünün güvenilir bir yer olduğunu ve kimsenin orayı bilmediğini söylere, bunun üzerine İsa bey Bala Hatun'un, Çakır'ın sütanasının köyüne götürülmesine karar verir. Çakır ve İsa bey hamile eşi Bala Hatun, bir gün gizlice yola koyulurlar. Çakır, Bala Hatun'u sütanası olan Satı Kadın'a bırakıp dönüş için tekrar yola koyulur. Bala Hatun aylar sonra erkek bir çocuk doğurur ve bu erkek çocuğun adı Murad'dır. Bu doğum olağanüstü bir doğum olarak değerlendirilebilir; zira İsa bey tedbirli davranarak Bala Hatun'un ve Deli Kurt'un hayatını kurtarması ve Çakır'ın, Bala Hatun'u köye gizlice götürürken Osmanlı Bey'i Mehmet Çelebi'nin adamlarıyla mücadelesi kahramanın doğumuna olağanüstülük kattığı şeklinde değerlendirilebilir. Deli Kurt bu denli zor bir süreçten sonra doğar. İsa bey, Bala Hatun'a yazdığı bir mektubunda çocuğunun erkek olması durumunda adının Murad olmasını ister.

Murad doğduktan kısa bir süre sonra annesi Bala Hatun'u kaybeder. Murad, İsa bey oğlu olduğunu bilmez. Ancak İsa bey gibi yetenekli ve kahraman biri olur. Maharetli ve cesaretli biri olan Murad, çocukluğundan beri yönünün olduğunu belli etmiştir. Kıvrak zekâsı ve cesaretiyle Murad, kendisini yıllar sonra görmeye gelen, Çakır'ın dikkatini çeker. Çocukluğundan beri yiğit biri olacağı anlaşılan ve tez canlı olan Murad'a etrafındakiler, Deli Kurt lakabını takarlar. Artık Murad'ın ismi Deli Kurt olarak kalır. Deli Kurt ismi, Murad isminin önüne geçmiştir. Bu, Deli Kurt'un kahramanlık ve yiğitlik göstermesiyle ilişkilendirilebilir. Çakır, Deli Kurt'un iyi bir sipahi olacağını anlar ve onu sütanasının köyündeki bir hocaya göndererek okuma yazma öğrenmesini ister. Okuma yazma kursundaki başarısıyla Deli Kurt, kısa zamanda Çakır'ın gözüne girer ve yaşı küçük olmasına rağmen, henüz on altı yaşında, Çakır'ın yanında orduya katılır. Küçük yaşına rağmen orduya katılarak kahramanlıklar göstermesi Deli Kurt'un Sınavlar Yolu'nda başarılı olduğunu göstermektedir. Deli Kurt başarılarıyla, gerek duygusal ve zihinsel gerekse fiziki kabiliyet olarak olgunlaştığını ispatlamaktadır.

“Türünün mitolojik söylem ve ritüel pratiğinin ana işlevi, bireyin zihin, duygu ve hareket gücünü yirmi yıllık gençlikten yetişkinliğe ve yaşlılıktan ölüme geçen önemli eşiklere taşımaktır.”(Campbell, 1995: 69)

Deli Kurt; mitolojik söylem ve ritler, bulunduğu çevre, yaşadığı dönem ve koşullar gereği birtakım sınavlara tabi tutulmaktadır. Doğumdan ölüme kadar süren bu süreç, onun olgunlaşması, kendini ispatlaması için önem teşkil etmektedir. Başarılı ve verimli geçirilen bir gençlik dönemi, Deli Kurt'un kendini ispatlaması, dolayısıyla erginlenmesi açısından önemli bir rol oynamıştır. Deli Kurt'un, Mitolojik söylem ve ritler doğrultusunda bir gençlik çağını yaşadığı söylenebilir. Mitolojik söylem ve ritler; bireyin geçiş dönemlerinde ve erginlenmesinde önemlidir.

1. Erginlenme

Türk Dil Kurumu'nun sözlüğünde ergin kelimesi; Olmuş, yetişmiş, kemale ermiş, haklarını kendi kullanmak için yasanın gösterdiği yaşa gelmiş olan (kimse), reşit; birini bir konu üzerinde aydınlatıp gerekli temel bilgi ve becerilerle donatarak ergin ve yetişmiş kılma olarak anlamlandırılmaktadır. (www.tdk.gov.tr) Erginlenme, kahramanın çeşitli sınavlardan geçmesi ve geçiş dönemlerini yaşamasıyla ilişkili bir kavramdır. Erginlenme, kahramanın karşılaştığı güçlüklerin üstesinden gelmesi, bu güçlükler sayesinde olgunlaşması ve kendini ispatlayarak topluma kabul ettirmesi olarak düşünülebilir. Erginlenme aynı zamanda bireyin, doğumundan ölümüne dek yaşadığı geçiş dönemlerinde, başından geçenler, yaptığı mücadeleler ve elde ettiği başarıların bir tezahürü olarak kabul edilebilir. Eliade Dinler Tarihine Giriş adlı eserinde Erginlenme için; bir bilgilenme vesile olduğu kadar, bir yenilenme ritüelidir, der. (2003: 77) Eliade bir başka eserinde, erginlenmeyi; topluluğa katılmanın ayinsel ölüm ve dirilişi de içeren “ yeniden doğum” olarak adlandırır. (1994: 84)Türk edebiyatında erginlenme ile ilgili örneklere rastlamak mümkündür. Oğuz Kağan Destan'ında ve Dede Korkut Hikayeleri'nde erginlenme ile ilgili örnekler mevcuttur. Romanın kahramanı Deli Kurt, erginlenmeyle ilgili yapılan bu değerlendirmeler ve tanımların hepsine uyduğu söylenebilir. Deli Kurt, maddi ve manevi açıdan pek çok kez sınanmış bir kahraman olarak görülebilir. Aile ve sosyal hayatında Deli Kurt'un yaşadıkları onun erginlenmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Doğmadan babasını kaybeden Deli Kurt kaderin ilk sınavıyla karşı karşıya gelir. Annesizlik ve babasızlığın sebep olduğu türlü güçlükleri aştıktan sonra, ilk eşiği geçmiş olur.

1.1 Sınavlar Yolu

Erginlenmede, Macera Çağırısına uyararak Sınavlar Yolu'nda büyülü eşiği aşan kahramanı, farklı ve yeni bir hayat / dünya bekler. Sınavlar Yolu'nda kahramanı bekleyen ve onun olgunlaşmasına katkıda bulunan pek çok sınav vardır. Kahraman bu sınavları geçtikçe erginlenmesini tamamlamaya çalışır. Sınavlar Yolu, erginlenmenin ilk aşamasıdır. Dolayısıyla ilk aşamanın önemli olduğu söylenebilir. Deli Kurt hayatı boyunca pek çok sınavdan geçer. Sınavlar onun çocukluğundan itibaren başlar: Köydeki hocadan okuma yazmayı kendinden yaşça büyük olanlardan önce öğrenmesi, kılıç kullanmadaki ve at binmedeki ustalığı, onun sınavlarından bazıları olmuştur. Sınavlar Yolu'nda kahraman, duyularından ve benliğinden soyutlanmıştır. Kahramanın çocukluğundan kalma pek çok niteliği değişim, dönüşüm ve aşımaya uğramıştır. Campbell bu hususta: “Sınavlar Yolu'nda kahramanın duyularının önemsizleştirildiğini, ilgi ve enerjinin aşkın şeylere yoğunlaştırıldığını ve benliğin arındırıldığını söyler.” (2013: 117) Erken yaşlarda annesiz ve babasız kalmanın ve bey oğlu olmanın sebep olduğu zorluklar, onun hayatında karşılaştığı ilk sınavlar olarak değerlendirilebilir. Deli Kurt'un, annesini kaybetmenin üzüntüsü, hayatında önemli psikolojik bir sınav olması nedeniyle önem teşkil etmektedir. Deli Kurt gerek Macarlar ve Karamanlar ile gerekse diğerleriyle yapılan savaşlarda duyularından ve benliğinden arınmıştır. Deli Kurt'un; Gökçen Kız'a aşık olup onu kendisiyle evlenmeye ikan etmesi, yapılan bir savaşta Yahudi dönmesi Torlak Kemal'i esir alarak vatan müdafaasında başarılı olması, onun Sınavlar Yolu'nda erginlenmesine örnek olarak gösterilebilir.

1.2 Tanrıçayla Karşılaşma / Tanrılaştırma

Deli Kurt'un Gökçen Kız ile karşılaşması, mutlu bir evliliği olmasına rağmen onunla evlenmek istemesi Tanrıçayla Karşılaşma ve Tanrılaştırma başlığı altında değerlendirilebilir, çünkü Deli Kurt, Gökçen Kız için her şeyi yapmayı göze almıştır. Bey oğluyla ölesiyle dövüşmesi, onun için her şeyi göze aldığı, dolayısıyla onu tanrılaştırdığı söylenebilir. Deli Kurt ve Gökçen Kız

romanın önemli iki kahramanıdır. Dolayısıyla erginlenme açısından ele alınan roman, Deli Kurt ve Gökçen Kız etrafında cereyan eden olaylar yönüyle değerlendirilmiştir. Romanın her iki kahramanının ortak özelliği, soylu birer aileden gelmeleridir. Gökçen Kız, Uygur kökenli soylu bir aileden, Deli Kurt ise Yıldırım Beyazid'in oğlu İsa beyin oğlu olmakla soylu bir aileden gelmektedir. Ancak Deli Kurt, soylu bir aileden geldiğini bilmemektedir. Deli Kurt'un hayatındaki en önemli husus; İsa beyin oğlu olduğunu bilmemesi ve bilinmemesidir. Deli Kurt'un İsa beyin oğlu olduğu sadece birkaç kişi tarafından bilinmektedir. Hanedan üyeleri tarafından İsa beyin oğlu olduğunun bilinmesi, Deli Kurt'un, öldürülmesi demektir. Onun soylu bir aileden geldiğinin bilinmesi, erginlenmesini tamamlamadan ölmesi demektir. Deli Kurt, farklı bir kimlikle hayatına devam eder ve Gökçen Kız ile olan münasebeti ve başından geçen diğer olaylarla birlikte erginlenmesini tamamlar. Gökçen Kız, onun hayatında önemli bir dönüm noktasıdır. Olayların akışına göre; Gökçen Kız, erginlenme yönüyle; Tanrıçayla Karşılaşma, Tanrılaştırma alt başlıklarına uymaktadır. Gökçen Kız, evli ve soylu bir beyin kanını taşıyan Deli Kurt'u âdeta mecnun etmiştir. Zira Deli Kurt, onu görünce, bir an da olsa çok sevdiği hatunu unutmuş ve Gökçen Kız'a büyük bir aşkla bağlanmıştır. Bu durum Deli Kurt'un tanrıçayla karşılaşması ve Gökçen Kız'ı tanrılaştırması olarak değerlendirilebilir. Deli Kurt'un, onunla her ne kadar evlenmediği bilinse de, onu evliliğe ikna etmesi, evlenmiş kadar bahtiyar olmasına vesile olmuştur; çünkü Gökçen Kız, Deli Kurt'un sele kapılan çocuğunu kurtarmaya çalışırken ölmüştür. Bu fedakârlık, Deli Kurt için evlenmiş olmak kadar önemlidir.

“Tanrıçayla Karşılaşma; genellikle bütün engeller ve devler aşıldığında gelen en son macera, başarılı kahraman ruhun Dünyanın Kraliçe Tanrıçasıyla mistik evliliği olarak sunulmuştur.”(Campbell, 2013: 125)

Deli Kurt'un Gökçen Kız ile duygusal ilişkisi Gökçen Kız'ı bir peri kızı veya kraliçe olarak görmesine sebep olmuştur. Bu nedenle Deli Kurt'un Gökçen Kız ile ilgili macerası, Tanrıçayla Karşılaşma ve Tanrılaştırma'ya örnek gösterilebilir. Gökçen Kız'ın, o güne dek pek kimseye göstermediği gözlerini Deli Kurt'a göstermesi ve Deli Kurt'un evlilik teklifini kabul etmesi, mistik bir evliliğin bir adımı olarak görülebilir.

“...Fakat bu bahtiyarlığın son ucuna varmak için Gökçen'in gözlerini de görmesi lazımdı. O gözlere bakanların öldüğünü biliyordu. Bu kadar kutlu bir gece geçirdikten, bu kadar sevdiği dünya güzelinin dizlerinde yattıktan, onun kendisiyle evlenmeğe razı olduğunu işittikten sonra yeryüzünde başka ne dileği kalırdı ki? Artık ölüm seve seve katlanacağı bir şeydi. Bu kadar bahtiyarlığı tatmak, doğrusu ölüme değerdi.”(Atsız, 2015: 171)

Deli Kurt'un Gökçen Kız'ın gözlerini görmeyi, bahtiyarlık olarak düşünmesi ve onun kendisiyle evleneceğini işittikten sonra, kendi ölümüne seve seve katlanması Gökçen Kız'ı Tanrılaştırdığı şeklinde değerlendirilebilir.

1.3 Baştan Çıkarıcı Olarak Kadın

Deli Kurt'un Satı Kadın'ı bir ziyareti, hayatında bir dönüm noktası olmuştur. Satı Kadın; Çakır, Evren ve Deli Kurt'a Gökçen Kız masalını anlatmış ve Deli Kurt'u çok etkilemiştir. Satı Kadın'ın, Çakır, Evren ve Deli Kurt'u, Gökçen Kız'ın bulunduğu yerdeki pınara götürmesi ve Deli Kurt'un Gökçen Kız'ı görmesi, Deli Kurt'un hayatında bir dönüm noktası olmuştur. Deli Kurt evli olmasına rağmen, Gökçen Kız'a aşık olmuştur. Gökçen Kız'ın fiziği, nazlı yürüyüşü ve büyüleyici yeşil gözleri, Deli Kurt'un aklını başından almıştır. Gökçen Kız bu nedenle baştan çıkarıcı kadın olarak görülebilir.

“Sustular. Deli Kurt böyle bir bahtiyarlığı düşünde görmek değil, hayalinde bile tasarlamamıştı. Gökçen’in dizlerinde yatıyor, onun sesini dinliyordu. Gökçen, bir dünya güzeliydi ve bu güzele çözülmüş bir sevgiyle bağlanmıştı.”(Atsız, 2015: 160)

Deli Kurt’un Gökçen’e olağanüstü bir şekilde bağlandığı; hatta Gökçen’in, onu büyülediği görülmektedir. Gökçen, bu durumda Deli Kurt’u etkileyen Baştan Çıkarıcı Olarak Kadın başlığına örnek olmaktadır. Del, Kurt’un Gökçen’i, dünya güzeli biri olarak görmesi ve ona olağanüstü bir sevgi ve büyük bir tutkuyla bağlanması Gökçen’in ne denli baştan çıkarıcı bir kadın olduğunu göstermektedir.

Gökçen Kız, Deli Kurt’un hayatında belirleyici bir rol oynamıştır. Gökçen Kız, Deli Kurt’un aklını başından almış ve Deli Kurt evli olmasına rağmen, Gökçen Kız onunla evlenmeyi kabul etmiştir. Gökçen Kız, Deli Kurt için koruyucu bir kahraman olmuştur. Deli Kurt’un ve Gökçen Kız’ı tanıyanların gözünde, Gökçen Kız, doğaüstü güçleri olan bir kişi olarak bilinmektedir. Dolayısıyla Gökçen Kız, kahramanın yola çıkış macerasında, doğaüstü güçleri olan bir kahraman olarak değerlendirilebilir. Deli Kurt, onu kendisinin bir kurtarıcısı veya koruyucusu olarak görmektedir. Gökçen Kız, Deli Kurt’a yol gösteren bir rehberdir. Macarlardan kaçan Deli Kurt yolunu kaybettiğinde, Gökçen Kız, ona yardım etmiş ve doğru yolda ilerlemesini sağlamıştır. Deli Kurt böylece Macarlardan kurtulabilmiştir.

1.4 Babanın Gönlünü Alma

Babanın Gönlünü Alma başlığı Deli Kurt’un, Çakır’ın takdir ve beğenisini alma olarak düşünülebilir. Çakır, Deli Kurt’a bir baba gibi yaklaşmış ve korumuştur. Deli Kurt’un babası İsa bey öldüğü için, Çakır Deli Kurt’a öz evladı gibi bakıp onu sahiplenmiştir. Deli Kurt’un, Çakır’ın dediklerini yapması ve ona saygı duyması, zaferden zafere koşması Babanın Gönlünü Alma olarak değerlendirilebilir.

Çakır’ın isteği üzerine Deli Kurt’un Türkmen ile güreşmesi ve Türkmen’i uzun uğraşlar sonunda da olsa yenmesi, Deli Kurt’un Çakır’ın gönlünü bir daha almasına / kazanmasına vesile olmuştur. Deli Kurt pek çok kez Çakır’ın takdirini kazanmış ve onun gönlünde önemli bir yer edinmişti.

1.5 Nihai Ödül

Kahraman bütün engelleri ve sınavları geçtikten sonra nihai ödülü elde eder. Nihai ödül kahramanın erginlenmedeki en son aşamasıdır. Deli Kurt’un nihai ödülü alması pek kolay olmamıştır. Gökçen Kız’ın gözlerini görmek ve onunla evlenebilmek için; Gökçen Kız’ın annesini evlenmelerine ikna etmek, Gökçen Kız’a aşık olan bey oğluyla savaşmak gibi zorlu sınavlardan geçmek durumunda kalmıştır. Deli Kurt, bu sınavlarda başarılı olduktan sonra nihai ödüle kavuşacaktır. Deli Kurt, erginlenmesini / geçiş dönemlerini türlü sınavlardan geçerek başarıyla tamamlamıştır. Onun için nihai ödül; aşık olduğu, tanrılaştırdığı, tanrıça olarak gördüğü kişi olan Gökçen Kız’ı kendisiyle evlenmesine ikna etmek ve onun pek kimseye göstermediği gözlerini görmektir.

“Bu gece göreceksin! dedi.

Deli Kurt inanamıyor, yanlış işittim sanıyordu:

Bu gece mi? diye sordu.

Bu gece sipahi!... Birazdan istediğin olacak... Deli Kurt bahtiyarlıktan bitkindi. Dünya güzelinin gözlerini görmek, onun dizlerinde ölmek... artık başka bir şey düşünemiyordu.” (Atsız, 2015: 169)

Gökçen Kız, Deli Kurt için bir dünya güzeldir. Onun gözlerini görmek, onunla evlenmek ve mutlu bir an geçirmek Deli Kurt’un hayattaki en büyük arzusu olarak düşünülebilir. Deli Kurt için Gökçen Kız bahtiyarlığın ve mutlu olmanın kendisidir. Deli Kurt, sevdiği, aşık olduğu, tanrılaştırdığı Gökçen Kız’ın gözlerini görmeye mazhar olur; ancak onunla evlenemez. Zira Gökçen Kız ölmüştür. Ancak onun nihai ödülü; Gökçen Kız’ın gözlerini görmek ve onu evlenmeye ikna etmek olarak düşünülebilir. Gökçen Kız, Deli Kurt’un çocuğunu kurtarma çalışırken ölmüştür.

Ayrıca Deli Kurt’un, Torlak Kemal’i esir alması ve devlet büyüklerinin, Çakır’ın takdirini kazanarak tımar sahibi olması da nihai ödül olarak değerlendirilebilir. Zira bir sipahi için tımar sahibi olmak önemsenen bir durumdur.

Macera Çağrısına uyan kahraman evinden uzaklaşır ve bu şekilde birtakım sınavlara tabi tutulur. Kahraman ailesinden, evinden uzakta bu sınavların üstesinden gelerek erdem sahibi olur ve olgunlaşır. Kahramanın olgunlaşmasında önemli rol oynayan bu uzaklaşma, sınavlar yolunda kahramanın, kendisi ve düşmanlarıyla mücadele ile geçer. Bazen hislerinden bazen de düşüncelerinden, benliğinden kendini arındırmaya çalışan kahraman, erginlenmesini tamamlar. Karşılaştığı her güçlük, kahramanın kendini tanıma ve bilmenin, erdem sahibi olmanın bir yoludur. Kahramanın bu tanıma ve bilme ile de erginlenmesini tamamladığı söylenebilir.

Dönüş

Kahramanın sınavlarla geçen Macera Çağrısı nedeniyle gerçekleşen evden uzaklaşmanın, bir dönüşünün olması gerekmektedir.

“Kahramanın macerası, ya kaynağa nüfuz etme ya da birtakım erkek ya da kadın, insan ya da hayvan kişileşmelerin yardımıyla sona erdiğinde, maceracının yaşam değiştiren gezisinden dönmesi gerekir.” (Campbell, 2013: 222) Deli Kurt, Macarlarla girilen savaşta esir düşmüştür. Deli Kurt’un esareti, Gökçen’in yardımı sayesinde bitmiştir. Gökçen olağanüstü güçleri olan gizemli bir kişidir. O, Deli Kurt’un esir düştüğünü ve yaşadığını bilmektedir. Üç yıl esaret hayatı yaşayan Deli Kurt, Macarlar’ın bir savaş hazırlığı içinde olduğunu görüp onların Türklere saldıracağını öğrenince ve Gökçen’in kendisine yardım etmesiyle kaçmaya çalışır. Bu kaçış Deli Kurt için oldukça önemlidir. Zira Türklere büyük bir tehlikeyle karşı karşıyadır. Bu kaçış, Deli Kurt’un Macera Çağrısından, Dönüş yoluna girmesidir. Dönüş yolunda onu bekleyen türlü tehlikeler mevcuttur. Deli Kurt dönüş yolunda bazen yolunu kaybeder. Ancak burada olağanüstü güçleriyle Gökçen Kız ona yol gösterir, zaten Deli Kurt’a kaçma fikri, Gökçen Kız tarafından olağanüstü bir şekilde verilmiştir:

“O gece yatıp daldığı bir sırada Gökçen’in:

Sipahi! Artık dön! diyen sesiyle sıçradı.”(Atsız, 2015: 189)

Gökçen’in burada Deli Kurt için bir uyarıcı / kurtarıcı olduğu söylenebilir. Deli Kurt için önemli olduğu düşünülebilen başka bir araç ise kavalıdır. Gökçen’e özenerek çaldığı kaval hem Gökçen’e olan bağlılığını artırarak Gökçen’i unutmasını engellemiş hem de Gökçen’in sesine kulak vermesini sağlamıştır. Bu sayede Deli Kurt’un gözündeki perde kalkmış, üç yıldır aklına gelmeyen ve düşünemediği dönüş planını yapmaya başlamıştır. Gökçen’in olağanüstü seslenişiyile kaçma kararı veren Deli Kurt, yola koyulur. Dönüş yolunda yolunu kaybeden Deli Kurt, Gökçen’in olağanüstü seslenişiyile yolunu bulmaya çalışır.

“Bir akşam üç yol ağzında yolunu şaşırır. Gökyüzü kapanık olduğu için yıldızlara bakarak yön seçmek ihtimali de yoktu. Aksi bir yola gitmek, o zamana kadar harcanan bütün emekleri boşa çıkarabilir, kendisini yine tutsak düşürebilirdi. Deli kurt bir ara durarak uzun boylu düşündü. Çok yorgun olduğu için başını atının yelesine eğerek gözlerini kapadı. İçi geçti. Birdenbire omuzuna dokunan bir elle gözlerini açtı ve yanı başında hafif bir sese duydu: orta yoldan yürü sipahi!”(Atsız, 2015: 190)

Gökçen’in Deli Kurt’a olağanüstü bir şekilde seslenerek yol göstermeye çalışması ve Deli Kurt’un doğru yolu bularak kaçabilmesi büyümlü bir kaçış olarak değerlendirilebilir.

SONUÇ

Edebi eserlerin ele alınması ve işlenmesinde farklı pek çok yöntem mevcuttur. Roman farklı pek çok anlatım şekline sahip zengin bir türdür. Hüseyin Nihal Atsız’ın incelenen Deli Kurt adlı eseri roman türünde yazılmıştır. Atsız’ın ele alınan bu romanı, Joseph Campbell’in Kahramanın Sonsuz Yolculuğu adlı eseri esas alınarak erginlenme açısından incelenmeye çalışılmıştır. Deli Kurt romanı, kahramanın macerası açısından daha çok erginlenme başlığıyla incelenmiştir. Zira yapılan incelemede romanın kahramanı olan Deli Kurt’un, daha çok, erginlenme yönüyle Campbell’in tasnifine uygun olduğu görülmüştür. Eserde Deli Kurt ve Gökçen Kız önemli kişiler olarak yer almıştır. Bu çalışmada macera çağrısına davet edilen ve yolculuğa çıkan roman kahramanının yaşamının ne denli değiştiği gösterilmeye çalışılmıştır. Geçiş dönemlerini hareketli ve başarılı bir şekilde geçiren kahraman erginlenme aşamasında pek çok zorluğun üstesinden gelerek erdemli, ahlaklı ve kendi ayakları üzerinde durabilen bir duruma geldiğini göstermiştir. Duyusal ve düşünsel anlamda da gelişimini tamamlamaya çalıştığı düşünülebilen kahramanın, genel itibariyle başarılı bir erginlenme dönemi yaşadığı söylenebilir. Deli Kurt’un erginlenmenin bazı aşamalarını iç içe yaşadığı görülmüştür. Tanrıçayla Karşılaşma, Tanrılaştırma, Baştan Çıkarıcı Olarak Kadın, Deli Kurt’un iç içe yaşadığı erginlenme aşamalarıdır. Dolayısıyla Campbell’in kahramanın yolculuğu bağlamındaki teorilerin, romana genel itibariyle uygun olduğu söylemek mümkündür.

KAYNAKLAR

- Atsız, H.N. *Deli Kurt*, Ankara: Ötüken, 2015
- Campbell, Joseph, *İlkel Mitoloji*,(Çev.: Kudret Emiroğlu) Ankara: İmge Yay., 1995
- Campbell, Joseph, *Kahramanın Sonsuz Yolculuğu*, (Çev.: Sabri Gürses) İstanbul: Kabalcı Yay., 2013
- Eliade, Mircea, *Ebedi Dönüş Mitosu*, (Çev.: Umut Altuğ) İstanbul: İmge Kitabevi, 1994
- Eliade, Mircea, *Dinler Tarihine Giriş* (Çev.: Lale Arslan) İstanbul: Kabalcı Yay., 2003
- Raglan, Lord, “ Geleneksel Kahraman Kalıbı”(Çev.: Metin Ekici), *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 3*, Ankara, Milli Folklor Yay., 2006
- www.tdk.gov.tr.